

«Ευαγόρας Παλληκαρίδης»

Κάθε βράδυ εκεί γύρω στις 9.30 μετά το Δελτίο Ειδήσεων στο SUPER, το κανάλι της Κορίνθου, παρακολουθώ ανελλιπώς καιρό τώρα τα 9' (εννέα λεπτά) του δημοσιογράφου Πολύδωρου Δάκογλου. Γιου του υπέροχου Ιπποκράτη Δάκογλου, ερευνητή και φίλου απ' τα παλιά. Απ' τις στήλες του ελληνικού «ΔΑΥΛΟΥ».

Και τα καρτερώ αυτά τα 9' με λαχτάρα όπως παιδί παλιά τα παραμύθια της γιαγιάς. Και συνιστώ και σε σας να τον βλέπετε. Είναι πάντα φρέσκος, καινούργιος, ενδιαφέρων. Πάντα έχει κάτι νέο. Και το λέει με «γνώση και με τρόπο» που εντυπωσιάζει, συγκινεί, ενθουσιάζει, εμψυχώνει και προπαντός προβληματίζει. Ζωντανός, απλός, αληθινός θησαυριστής. Και μας φέρνει δάκρυα ξυπνώντας μας θύμισες σφιχτά δεμένες σε σκοπούς ανώτερους, ιερούς.

1.4.13 ήταν που μίλησε για την «ΕΟΚΑ: ΤΟ ΕΠΟΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΚΑΙ Τ' ΑΜΟΥΣΤΑΚΑ ΠΑΙΔΙΑ». Κι είπε ότι οι Άγγλοι εφήρμοσαν ό,τι κακό υπήρχε: Συλλήψεις, φυλακίσεις, εκτελέσεις, κρεμάλες, στρατόπεδα συγκεντρώσεως. Είπε για τις δεκάδες των Ελλήνων που έδωκαν τη ζωή τους για ένα όραμα Δεν ήθελαν να είναι πλούσιοι. Ελεύθεροι ήθελαν νάναι. Από τα δεσμά της αποικιοκρατίας. Κι εκείνα τα αμούστακα παιδιά ήσαν «τρομοκράτες» για τους Εγγλέζους. Και κατέληξε:

Ένα απ' αυτά, ο Ευαγόρας ΠΑΛΛΗΚΑΡΙΔΗΣ, συνεπαρμένο από τον αγώνα συνελήφθη μεταφέροντας όπλα. Δεν αρνήθηκε την πράξη του. «Ομολογώ και δεν αρνούμαι», είπε σαν την Αντιγόνη. Κι οι πολιτισμένοι: Θάνατος στ' αμούστακο παλληκαρόπουλο, μαθητή του Γυμνασίου. Αντί να πάρουν μαθήματα οι ξεφτιλισμένοι από ένα 18χρονο ελληνόπουλο. Θάνατος.

Εις μάτην χιλιάδες υπογραφές – που συγκεντρώθηκαν στην Κύπρο κι όλο τον κόσμο από προσωπικότητες και απεστάλησαν στην βασίλισσα της Αγγλίας 30χρονη τότε, η γαλαζοαίματη σημερινή 86χρονη Ελισσάβητ – για να του δοθή χάρη. « Απ' τους Άγγλους δεν υπάρχει χάρη. Εδώ δεν υπάρχει από τους Έλληνες», είπε ο Πολύδωρος. Και προσθέτω: Πού κατεδίκασαν, και Έλληνες δυστυχώς, την Κύπρο ολόκληρη στη σύνοδο του Γουρνογκρούπ (= του ομίλου των χοίρων). Άλλη μια φορά. Τρίτη στην αράδα.

Την πρώτη ήταν με τη συνθήκη της Ζυρίχης το 1958 που δεχτήκαμε να μπει η Τουρκία μουστερής (αγοραστής, πελάτης, συνέταιρος). Η δεύτερη το 1974 με το λόγο του Θεού (Καραμανλή) ότι «η Κύπρος κείται μακράν». Ήτοι την πράξη της εγκατάλειψης και το παράγγελμα στους Τούρκους: «Φάτε τη μισή». Που με μια λέξη παραχωρήσαμε αμαχητί. Την πουλήσαμε. Για νάρθουν οι πολιτικοί. (Όχι ότι ο Ιωαννίδης και η παρέα του είναι άμοιροι ευθυνών. Αλλά αν

τολμούν ας ανοίξουν το φάκελο της Κύπρου, όπως είχαν υποσχεθεί.) Και τώρα την αλυσοδέσαμε, κι εμείς μαζί στο Γουρνογκρούπ, με μνημόνι. Εις μάτην οι Κύπριοι είπαν: Να κάνουμε «κούρεμα» μέχρι και 80%. Να μαζέψουμε τα 5 ή 15 δισ. που σας λείπουν να σας τα δώσουμε. Μη μας βάζετε μνημόνι.

* Όχι. Και να τα μαζέψετε το μνημόνι θα μπει ίσαμε το 2022!

* Βάλτε τουλάχιστον έναν όρο. Πώς αν ωστόσο (μέχρι το 2022) σας ξοφλήσουμε – μπορεί να βγάλουμ' αδελφέ, φυσικό αέριο σε 2-3 χρόνια – να μην ισχύει.

* Όχι. Τέτοιος όρος δεν μπαίνει στο μνημόνι. Αντίθετα μάλιστα. Θα μπει πως ό,τι πόροι προέλθουν απ' το φυσικό αέριο, θα πηγαίνουν όλοι σε ειδικό λογαριασμό για τη δική μας, των τοκογλυφτών και των τραπεζιτών την εξόφληση.

Και πέστε εσείς γιατί κακούργους μιλάμε. Για ποια «προστυχία των Ευρωπαίων» και ημών μαζί, όπως είπε ο Αρχιεπίσκοπος Κύπρου. (Αλήθεια ο δικός μας που είναι τώρα 4 χρόνια; Ο Χριστόδουλος βλέπετε, έφυγε νωρίς. Και οι δικοί μας αρλεκίνοι της τρούικας εσωτερικού επιχαίρουν για να δικαιολογήσουν την ενδοτική τους στάση.) Όλα αυτά όμως είναι χιλιοειπωμένα. Και θα δοθή η ευκαιρία να ξαναλεχτούν.

Σήμερα θα συνεχίσω το λόγο για «το τίμημα της λευτεριάς», Ευαγόρα Παλληκαρίδη, από 'κει που τον άφηκε ο Πολύδωρος Δάκογλου. Και τι ακολούθησε αμέσως μετά τον απαγχονισμό του. Μιας και η τύχη τάφερε να γνωρίζω τον υμνητή, τον κήρυκα του ήρωα. Τον μεγάλον διδάσκαλον, παιδαγωγόν, φιλόσοφον, ποιητήν, λογοτέχνην, ζωγράφον, μουσικόν, κηπουρόν και παν' απ' όλα ΑΝΘΡΩΠΙΟΝ σ' όλα τα σύνορα της ζωής, τον αγαπημένο μου Φώτην Βαρέλην. Και θα ειπώ κάτω από ποιες συνθήκες εγράφη το ποίημα «Ευαγόρας ΠΑΛΛΗΚΑΡΙΔΗΣ», που υπήρχε στ' αναγνωστικά της ΣΤ' Δημοτικού κι εδιδάσκετο στα ελληνόπουλα.

Δεκαεφτά (17) χρονών, ήταν ο Παλληκαρίδης κι είχε ήδη αφιερωθή μ' όλο του το είναι στη λευτεριά της Κύπρου. Και σε συμπλοκές με τους Άγγλους είχε πάρει μέρος και λυρικούς στίχους είχε γράψει: «Θα πάρω μίαν ανηφοριά / θα πάρω μονοπάτια / να βρω τα σκαλοπάτια / που πάν' στη λευτεριά», και επικηρυγμένος ήταν με 5.000 λίρες. Τι μεγαλύτερες τιμές για έναν αγωνιστή! Όμως τα ευωδερὰ λουλούδια δεν ζουν πολύ. Αφού ανοίξουν την αυγή και σκορπίσουν τ' άρωμά τους γέρνουν το κεφάλι προτού το μεσημέρι. Συνελήφθη λοιπόν την 18 Δεκεμβρίου 1956 να μεταφέρει όπλα. Κι ο Ευαγόρας: «Ομολογώ και δεν αρνούμαι» σαν την Αντιγόνη. Κι οι Άγγλοι: Θάνατος. (Διαφορά έ;)

Και το βράδυ ξημερώνοντας 13 Μαρτίου του 1957, ο πιο νέος από

τους εκτελεσθέντες βιάδισε με περίσσεια ανδρεία προς το θάνατο. Ας ακούσουμε όμως για το γεγονός που στάθηκε λόγος και εγγραφή το ποίημα, την καθάρια φωνή του καθηγητή φιλολογίας τότε στο Βενετόκλειο Γυμνάσιο Ρόδου, Φώτη Βαρέλη:

* Πέμπτη πρωί ήταν την 13 Μαρτίου 1957, που με περίμεναν οι μαθητές μου να γράψουν έκθεση. Περίεργος σαν πάντα για το θέμα, αντί για τίποτ' άλλο έγγραφα στον πίνακα ένα όνομα: «Ευαγόρας Παλληκαρίδης».

» Φεύγοντας απ' το σπίτι μου μ' έκαμε να σταθώ η γυναίκα μου.

» Ακούς τι λέει το ραδιόφωνο, Φώτη; Τα μεσάνυχτα, κρεμάσανε μαθητή στην Κύπρο! Τον συνέλαβαν για αντιστασιακή δράση οι κατακτητές, τον φυλάκισαν και ξαφνικά απόψε τα μεσάνυχτα τον απαγχόνισαν. Τ' όνομά του: Ευαγόρας Παλληκαρίδης.

» Κουβάλησα την αγανάκτησή μου ως το σχολείο και με το έμπα στην τάξη το κόλλησα στον πίνακα.

» Γράψτε τους είπα ό,τι βγει από μέσα σας. Ήταν ένα παιδί της τάξης σας. Έκαμε ό,τι θάκαμνε ένας σκλάβος και γι' αυτό μες στα μεσάνυχτα τον κρέμασαν!! Σήμερα είναι η ώρα η δική σας. Όπως βλέπετε πρωτοτυπία στο θέμα τούτο είναι πολύ δύσκολο να βρεθί. Ωστόσο πολύ θα ήθελα. Θα το ζητούσα σαν ευχή μάλιστα να γεννηθί απ' αυτές τις εκθέσεις σας εκείνη που θα το λέει για πολλά χρόνια και για όλους τους λαούς του κόσμου πως....

» Δεν προχώρησα σ' εκείνο που ήθελα να πω φοβούμενος μην περιορίσω το θέμα. Τους είπα μόνο: Πιστεύω σήμερα, να μη μ' ενοχλήσετε. Και πράγματι δεν μ' ενόχλησε κανένας.

» Όταν τέλειωσαν όλοι κι εγώ ακόμα κάτι διόρθωνα στο δικό γραφτό φώναξε κάποιος.

* Κύριε, σήμερα εξαιρετικά, μια και η ώρα είναι δική μας σας ζητούμε μια χάρη. Να διαβάσετε πρώτος εσείς την έκθεσή σας αν βέβαια είστε ευχαριστημένος απ' ό,τι εγράψατε κι αν θέλετε να τ' ακούσουμε τώρα αμέσως.

Κι ο καθηγητής, ο μεγάλος Φώτης Βαρέλης, που έγραφε πάντα έκθεση μαζί με τους μαθητές του ίδιο θέμα, μεσ' σε απόλυτη σιωπή διάβασε την έκθεσή του πολύ απλά και πολύ καθαρά. Δεν ύψωσε πουθενά τη φωνή του. Ήταν αυτή: Ευαγόρας Παλληκαρίδης Εψές πουρνό, μεσάνυχτα, στις φυλακής την μάντρα, μες στις κρεμάλας την θελιά σπαρτάραγε ο Βαγόρας.

Σπαρτάρησε, ξεψύχησε, δεν τάκουσε κανένας.

Η μάννα του ήταν μακριά, ο κύρης του δεμένος, οι νιοί συμμαθητάδες του μαύρ' όνειρο δεν είδαν κι η νιά που τον ορμήνευε δεν άκ' σε νυχτοπούλι. Εχθές πουρνό, μεσάνυχτα, θάψαν τον Ευαγόρα.

Σήμερα Σάββατο ταχιά όλ' η ζωή σαν πρώτα.

Ετούτος πάει στο μαγαζίν, εκείνος πάει στον κάμπο, ψηλώνει ο κτίστης εκκλησιά, πανίν απλώνει ο ναύτης και στο σκολειόν ο μαθητής συλλογισμένος πάει.

Χτυπά κουδούνι, μπαίνουνε στην τάξη του ο καθένας. Μπαίνουν η πρώτη η άτακτη κι η Τρίτη που διαβάζει μπαίνει κι η Πέμπτη, αμίλητη, η τάξη του Ευαγόρα.

* Παρόντες όλοι; - Κύριε, ο Ευαγόρας λείπει.

* Παρόντες!!! λέει ο δάσκαλος και με φωνή που τρέμει:

* Σήκω, Ευαγόρα, να μας πεις ελληνική ιστορία.

Ο δίπλα, ο πίσω κι ο μπροστά, βουβοί και δακρυσμένοι, αναρωτιούνται στην αρχή, ώσπου η σιωπή τους κάμνει να πέσουν μ' αναφυλλητό ετούτοι κι όλη η τάξη

* Παλληκαρίδη, άριστα! Ευαγόρα, πάντα πρώτος!

Στους πρώτους πρώτος, άγγελε πατρίδας δοξασμένης, συ μέχρι χθες της μάννας σου ελπίδα κι αποκούμπι και του σκολειού μας σήμερα Δευτέρα Παρουσία.

Τόπε κι απλώθηκε σιωπή πα στα κλαμένα νιάτα, που μπρούμυτα σκεπάζανε της τάξης τα θρανία έξω από 'κείνο τ' αδειανό, παντοτεινά γεμάτο!

(Φ. Βαρέλη «Ο Δάσκαλος σελ. 336 επομ.)

.....

Αλήθεια, όταν τόγραφε, στην καρδιά του τι χτύπους να κανάκευε! Τι θα θαυμάσεις πιο πολύ; Τον αγωνιστή ή τον ποιητή; Τον έμπρακτο λόγο ή την έλλογη πράξη, αφού εδώ όλα είναι πυρπολημένα. Κι Αγωνιστής και Ποιητής έχουνε γίνει ένα.

.....

Έτσι εγεννήθη ο ύμνος, το δημοτικό τραγούδι πέστε, «Που λέει και θα λέει για πολλά χρόνια και για όλους τους λαούς του κόσμου πως...». Που υπήρχε στο αναγνωστικό της ΣΤ' Δημοτικού και εδιδάσκετο. Κι αντί να το φιλοξενήσουν στη Β' Λυκείου, την τάξη του Ευαγόρα, ή σ' όλες τις τάξεις Γυμνασίου και Λυκείου, να το διανέμουν στα παιδιά και τους μεγάλους και να το καδράρουν στους σταθμούς του μετρό, το υπουργείο της Παιδείας, δίχως το Εθνικής Πια, Θρησκευμάτων, δια βίου μάθησης, της οικονομίας και της αγοράς, αυτομόρφωσης και ...Κεμάλ Ατατούρκ, ενοχλημένο προφανώς και επιθυμώντας να δείξει ποια ελληνική ιστορία από 'δω και πέρα θέλει να πιστεύει, το απάλειψε, βάζοντας στη θέση του το ποίημα ενός τούρκου. Κυριολεκτώ.

**Κι ο Πολύδωρος Δάκογλου την 1.4.2013 στα 9΄ κατέληξε έτσι απλά:
Αντιδρούν σε μας τα παιδιά που δεν τους δίδουμε όραμα και ιδανικά.**